

Barn som pårørende - kartlegging, interne tiltak og samhandling

Gjelder for: Hele SiV
Dokumenttype: Prosedyre
Sist endret: 13.01.2022

1. HENSIKT

- Avklare om pasienten har omsorg for eller samvær med mindreårige barn eller mindreårige søsken
- Prosedyren er også gjeldene for barn som etterlatte
- Sikre at barn som pårørende skal få et tilbud om forståelig og tilstrekkelig informasjon, og nødvendig oppfølging
- Bidra til helhetlig og koordinert tjenester til familier med mindreårige barn
- Tidlig samarbeid og god informasjonsutveksling mellom SIV HF og kommune/hjelpeinstanser ([samtykke til å gi informasjon](#))

Prosedyren bygger på [Barn som pårørende i sykehus](#)

2. ANSVAR

Behandlingsansvarlig helsepersonell har hovedansvar i samarbeid med annet personell som gir helsehjelp til pasienter med mindreårige barn/søsken, jfr. helsepersonelloven (§ 10 a, 10 b og § 25) og Rundskriv IS-5/2010.

3. FREMGANGSMÅTE

Kartlegging:

Avklare om pasienten har mindreårige barn/søsken.

- Spør pasienten eller eventuelle ledsager om de har barn/mindreårige søsken
- Søk eventuelt i pasientens journal eller epikrise
- Søk eventuelt i folkeregisteret/kjernejournal

Dersom pasienten har omsorg for eller samvær med mindreårige barn eller mindreårige søsken skal dette dokumenteres i DIPS.

3.1 Kartlegging ved innkommst

Kartlegging skal dokumenteres i DIPS under **Barn som pårørende –notat (bl)** og **F5 bildet** under pasientdata – pårørende – slektskap – barn som pårørende

- Barnets navn, fødselsdato og bosted
- Pasientens relasjon til barnet; foreldreansvar, daglig omsorg, samvær, søsken
- Hvem har det daglige ansvaret for barnet
- Hvor er/bor barnet når pasienten mottar behandling/er innlagt.

Vær oppmerksom på forhold som kan innebære at barnet kan ha behov for hjelp av barnevernstjenesten ([meldeplikt til barnevernstjenesten](#))

Vurdering: Trenger barna mer informasjon eller oppfølging?

Nei: dokumenter og avslutt. **Ja:** fortsett prosedyren.

3.1.1 Kartleggingsamtale med pasient

Informasjon fra samtalen journalføres i DIPS under **Barn som pårørende – notat (bl)**

- Hva vet barnet om sykdommen?
- Hvordan har barnet det når du er syk (erfaring og reaksjoner)
- Hvordan påvirkes barnets hverdag av sykdommen (eks: rutiner, omsorgsoppgaver, barnehage/skole, fritid)?

- Hvordan snakker du/dere med barnet om sykdommen?
- Hvem er støttepersoner for barnet (eks: øvrig familie, venner, ansatte i skole/barnehage)?
- Har barnet kontakt med hjelpeinstanser (eks: helsesøster, PPT, andre)?
- Hvilke oppfølging og tiltak ønsker du/dere at barnet skal få relatert til inntruffet sykdom?

3.2 Andre aktuelle tiltak

Samtale med pasienten om barnet (www.snakketøyet.no)

- Tema for samtalen kan være: pasienten og foreldrerollen. Barnets situasjon og behov. Inkludering av barnet. Familiens ressurser og nettverk. Hvordan snakke med eget barn. Familiens behov
- Avklare hva forelderen selv kan/ønsker å gjøre og hva de trenger støtte til av helsepersonell eller andre
- Informer om interne og eksterne hjelpetilbud for barn og familier
- Tilby informasjonsmateriell og aktuelle nettadresser
- Innhente samtykke for eventuelle videre tiltak

Samtale med familien og /eller barnet alene (www.snakketøyet.no)

- Informere om bakgrunnen for samtalen
- Be foreldre som er til stede om å gi barnet tillatelse til å snakke om det som de er opptatt av
- Tema for samtalen kan være: hva barnet vet, hva de ønsker å vite og hva de trenger. Gi informasjon gjennom dialog i strukturert form om, sykdommen, behandlingen, at foreldre blir ivaretatt, vanlig reaksjoner og mestringsstrategier
- Etterspør barnets forståelse av samtalen
- Informer om interne og eksterne hjelpetilbud for barnet og familier
- Tilby informasjonsmateriell og aktuelle nettadresser
- Innhente samtykke for eventuelle videre tiltak, dokumenteres i journal

3.3 Dokumentasjon

Helsepersonell med ansvar for pasient registrerer/dokumenterer fortløpende i **Barn som pårørende – notat (bl)**

- Relevant og nødvendige opplysninger fra gjennomførte tiltak
- Helsepersonells vurdering av om barna er godt nok ivaretatt
- Eventuell henvisning videre
- Skriftlig eller muntlig samtykke

Inkluder relevant og nødvendige opplysninger i epikrise/ spl. utskrivningsnotat og pleie – omsorgsmelding (PLO).

3.4 Samhandling om informasjon og tiltak

Informasjon om videre oppfølging og samhandling dokumenteres i **Barn som pårørende – notat (bl)**.

- Avklare hva foreldrene selv kan/ønsker å gjøre og hva de trenger støtte fra helsepersonell eller andre hjelpeinstanser
- I samarbeid med barnet og foreldrene: formidle ønsker om støtte og oppfølging til nettverk og hjelpeinstanser
- Innhente samtykke for å informere barnets nettverk (eks. familie, naboer, venner, skole/barnehage)
- Samarbeidende personell (eks: fastlege, helsestasjon, skolehelsetjenesten, barne- og ungdomspsykiatri)
- Ved samtykke opprett og send [Barn som pårørende \(edi\) - samhandling](#)
- Delta på samarbeidsmøter
- Samarbeide fortløpende med aktuelle aktører: om ny informasjon og utvikling/ iverksette tiltak

Ved utskrivelse og/eller langvarig poliklinisk kontakt skal det tilbys samtale og i samarbeid med barnet og foreldre: oppsummer og evaluer oppfølgingen de har fått. Vurder behov for ytterlige tiltak for å ivareta barnet.

4. GENERELT

5. INTERNE REFERANSER

[1.6.5.1.7 Barn som pårørende i sykehus](#)

[1.6.5.1.9 Barn som pårørende - samtykkeskjema til oppfølging av mitt barn](#) (skjema)

[1.6.5.1.8 Barn som pårørende - samtykke til informasjon av mitt barn](#) (skjema)

[1.6.5.1.1.3 Meldeplikt til barnevernstjenesten og politi](#)

[1.6.5.9.1.11 DIPS – registrere pasientopplysninger \(F5\)](#)

[1.1.5.1 Stillingsbeskrivelse for Barnekoordinator ved SiV HF](#)

[1.1.5.13 Funksjonsbeskrivelse for barneansvarlige ved SiV HF](#)

[1.7.1.2.1.2.5 Barn som pårørende \(edi\) –samhandling. Nødvendig oppfølging i kommune](#)

6. EKSTERNE REFERANSER

Regelverk:

Helsepersonelloven (§10a,b § 25)

Spesialisthelsetjenesteloven (§3-7)

Pasientjournalforskriften § 8 (første ledd bokstav i) og t)

Rundskriv:

Rundskriv IS -5/2010 Barn som pårørende

IS-17/2006 Opplysninger til barnevernstjenesten m.m

[Nasjonalt nettverk for fagprosedyrer.](#)

[Nasjonalt kompetansenettverk for barn som pårørende - Barnsbeste](#)

[Snakketøyet.no](#)

[Sykehusekspertenes Ti Bud](#) - Barneombudet.2013.

7. VEDLEGG